

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 283/2024
14.02.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Татјане Миљуш и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ, ВВ, свих из ..., ГГ из ..., ДД из ... и ЂЂ из ..., мал. ЕЕ и мал. ЖЖ, обоје из ..., чији је законски заступник мајка ЂЂ из ..., као правних следбеника иза пок. ЗЗ, бив. из ..., чији је заједнички пуномоћник Филип Домазет, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Дирекција полиције, Четврти одред жандармерије у Нишу, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Нишу, ради исплате увећане плате по основу приправности, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3691/2023 од 26.10.2023. године, у седници одржаној 14.02.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3691/2023 од 26.10.2023. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 3691/2023 од 26.10.2023. године и пресуда Основног суда у Нишу П1 2415/22 од 22.05.2023. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 2415/22 од 22.05.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се тужена обавезе да им на име неисплаћеног додатка на плату по основу стања приправности исплати и то: тужиоцу АА за период од марта 2014. године закључно са фебруаром 2017. године укупно 224.377,10 динара, тужиоцу ББ за период од октобра 2014. године закључно са фебруаром 2017. године укупно 179.959,70 динара, тужиоцу ВВ за период од априла 2014. године закључно са фебруаром 2017. године укупно 195.460,31 динара, тужиоцу ГГ за период од априла 2014. године закључно са јанураом 2017. године укупно 202.914,35 динара, тужиоцу ДД за период од марта 2014. године закључно са децембром 2016. године укупно 306.681,06 динара и тужиоцима ЂЂ, мал. ЕЕ и мал. ЖЖ за период од марта 2014. године закључно са фебруаром 2017. године укупно 199.071,59 динара, све у појединачним износима и са законском затезном каматом чија су висина и датуми доспелости ближе наведени у овом ставу изреке. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се тужена обавезе да

у корист тужилаца на наведене месечне износе из става првог изреке обрачуна и изврши уплату припадајућих доприноса за обавезно социјално осигурање надлежном фонду, у складу са важећим прописима, по стопи и основици која важи на дан уплате. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка од 1.135.726,00 динара, од чега износ од 979.875,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3691/2023 од 26.10.2023. године, жалба тужилаца је одбијена и потврђена је првостепена пресуда у ставовима првом и другом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, с тим што су предложили да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној примени члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије на основу члана 404. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија дозвољена због потребе уједначавања судске праксе.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), Врховни суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су у спорном периоду били у радном односу код тужене на пословима радног места „...“ у седишту Четвртог одреда жандармерије у Нишу. Такође, и пок. 33, бив. из ... (који је преминуо у току првостепеног периода) је у периоду на који се односи тужбени захтев био у радном односу код тужене. Тужиоци су рад обављали у седишту и изван седишта тужене. Тужиоци су одлазили и на терен (копнена зона безбедности) а радили су и када су се одржавале разне утакмице, јавни скупови и приредбе и то како радним данима, тако и у дане викенда и празника, а били су ангажовани и код спровођења осуђених лица у КПЗ „Забела“, све на начин и у трајању ближе описаном у нижестепеним пресудама. У случају одласка на интервенцију тужена је обрачунавала и исплаћивала тужиоцима само рад за осмочасовно радно време (време у вожњи се није приказивало као радно време, ни у одласку ни у повратку, већ само сат времена пре вожње и сат времена након повратка у Ниш и 6 сати за време манифестације). Постојао је писмени налог за осмочасовно радно време, а по усменом наређењу старешина тужиоци су били у бавези да по истеку осмочасовног радног времена били у обавези да се, у преосталом временском периоду у току дана од 16 сати, мимо радног времена налазе у стању сталног потребног степена спремности и доступности које омогућава правовремену интервенцију, радњу или другу активност у циљу отпочињања обављања или завршетка посла уколико се за исто укаже потреба, у ком смислу су се налазили у стању приправности (активна приправност). Вештак економско финансијске струке у налазу и мишљењу и допунском налазу је утврдио да су тужиоци поред часова редовног рада, остварили и часове приправности.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом одредаба Закона о полицији и Посебног колективног уговора за полицијске службеника, који су биле у примени у спорном периоду, одбили тужбене захтеве, закључивши да је за приправност као врсту ванредног ангажовања запослених у полицији потребан посебан распоред приправности који са чињава непосредни руководиоца, одређивањем полицијских службеника који су распоређени на тим радним местима или писани налог руководиоца. Како тужиоци у смислу правила о терету доказивања нису доставили доказе да су по посебном распореду рада или посебном налогу претпостављеног у спорном периоду били ванредно ангажовани, односно да су се налазили у стању приправности, оценили су да нису испуњени услови за исплату додатка на плату по наведеном основу.

Врховни суд је нашао да се основано ревизијом тужилаца указује да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено.

Наиме, тужиоци као полицијски службеници имају право на увећање плате по основу приправности за ранији период у смислу члана 147а став 1. Закона о полицији („Службени гласник РС“, бр.101/05... 64/15) који полицијском службенику признаје право на остваривање додатка на плату и за дежурство ван радног времена (приправност), као и на основу члана 12. Посебног колективног уговора за полицијске службенике („Сл. гласник РС“, бр. 22/15). То право им припада и на основу важећег Закона о полицији („Службени гласник РС“, бр. 6/2016, са изменама и допунама који је био на снази до 02.04.2018. године), на основу одредбе члана 154. став 1. прописано да је полицијски службеник дужан да у обављању полицијских послова ради по посебном распореду рада (дневном или недељном) који одређује непосредни руководиоца о коме је, као и о променама распореда радног времена, непосредни руководиоца из става 1. овог члана дужан да обавести полицијског службеника најмање 24 сата пре промене распореда радног времена. Одредбом става 3. тачка 7. истог члана је дефинисано да посебан распоред рада у смислу става 1. овог члана, подразумева и приправност за рад. Одредбом члана 156. истог закона, прописано је да је полицијски службеник у обавези приправности када околности посла и задатака то захтевају (став 1), да приправност подразумева обавезу полицијског службеника да се, ван радног времена, у складу са посебним распоредом рада или налогом за приправност, налази у стању потребног степена спремности које омогућава да се на позив овлашћеног руководиоца одазове позиву на рад у одређеном временском периоду и на одређеном месту (став 2), а начин одређивања приправности, садржину и изглед налога за приправност прописује министар (став 3). Одредбом члана 187. став 1. тачка 4. истог закона, прописано је да полицијски службеник остварује право на увећану плату у висини утврђеној овим законом и то за приправност - за сваки сат приправности, у складу са посебним распоредом рада или по налогу, у висини 10% вредности радног сата основне плате.

Одредбом члана 7. став 1. и став 2. Посебног колективног уговора за полицијске службенике („Службени гласник РС“, бр. 22/2015 и 70/2015), који је у примени од 07.03.2015. године, а који је производио правно дејство у складу са Споразумом о продужењу рока важења („Службени гласник РС“, бр. 7/2019) до 07.09.2019. године, предвиђено је да је полицијски службеник у обавези сталне приправности када околности посла и задатака то захтевају, а која подразумева обавезу полицијског службеника да се по писаном налогу руководиоца налази у стању сталног потребног степена спремности које омогућава да се полицијски службеник одазове на позив послодавца и стави на располагање на месту рада, на другом месту које одреди

послодавац или предузме интервенцију, радњу, контакт или сличну активност по налогу послодавца. Време ефективног рада по позиву рачуна се као прековремени рад (став 3). Одредбом члана 12. став 1. тачка 5. подтачка 4. прописано је да полицијски службеник има право на додатак на плату за додатно оптерећење на раду - за дежурство ван радног времена (приправност) - 10% од основне плате. Увећање основне плате за дежурство ван радног времена (приправност) у висини од 10% је било прописано и одредбом члана 27. став 1. тачка 6. Посебног колективног уговора за полицијске службенике („Службени гласник РС“, бр. 18/11 и 46/14).

Нижестепени судови су извели материјално-правни закључак да тужиоцима не припада накнада на име неисплаћеног додатка на плату по основу приправности због тога што тужиоци нису доказали да је у утуженом периоду постојао писмени налог за приправност или посебни распоред рада претпостављеног, што је неопходно у смислу цитираних одредби закона и ПКУ за досуђивање накнаде по основу приправности. Међутим, нису имали у виду то да би та накнада припадала у ситуацији када је приправност фактички обављена, а пропустом послодавца да донесе потребне писмене налоге или распоред, то право није признато.

С тим у вези, ради правилне примене материјалног права неопходно је поуздано утврдити да ли су тужиоци заиста фактички били приправни у наведеном периоду, у ком смислу су се изјаснили неки од саслушаних сведока, чије исказе првостепени суд није ценио (код заузетог правног становишта о неопходности постојања писмених налога), на коју околност су се и тужиоци изјаснили.

У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду примедбе из овог решења и донети нову и закониту одлуку.

Како одлука о трошковима поступка зависи од исхода поступка о главној ствари, то је и она укинута.

На основу изложеног, Врховни суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Звездана Лутовац, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**